

Sygn. akt I ACa 591/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 października 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Elżbieta Karpeta (spr.)
Sędziowie :	SA Anna Bohdziewicz SO del. Joanna Naczyńska
Protokolant :	Anna Wieczorek

po rozpoznaniu w dniu 30 października 2014 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa J. W.

przeciwko Skarbowi Państwa - Prokuratorowi Rejonowemu (...) w(...)

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 18 marca 2014 r., sygn. akt II C 540/13

- 1) oddala apelację;
- 2) nie obciąża powoda kosztami postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt I ACa 591/14

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 18 marca 2014r. Sąd Okręgowy w Katowicach oddalił powództwo J. W. przeciwko Skarbowi Państwa – Prokuratorowi Rejonowemu w (...) w (...) o zapłatę kwoty 150.000 złotych z tytułu niesłusznego wniesienia aktu oskarżenia przeciwko powodowi. Sąd odstąpił od obciążenia powoda kosztami postępowania.

Sąd Okręgowy ustalił, że z udziałem powoda toczyło się postępowanie przygotowawcze. Dnia 3 lipca 2007r. zostało wydane postanowienie o wszczęciu dochodzenia w sprawie porzucenia małoletniej M. W. przez rodziców i pozostawienia bez opieki, tj. o czyn z art. 210 § 1 k.k. Dnia 5 lipca 2007r. zostało wydane postanowienie o wszczęciu śledztwa w sprawie przeciwko J. W. podejrzanemu o popełnienie czynu z art. 210 § 1 k.k. W

toku postępowania przygotowawczego podjęto szereg czynności procesowych, w tym przesłuchano świadków, podejrzanych, dopuszczono dowód z opinii biegłego, dokonano oględzin akt innych postępowań sądowych. Postanowieniem z dnia 26 maja 2008r. zmieniono postanowienie o przedstawieniu J. W. zarzutu. Ostatecznie przedstawiono zarzut, że w dniu 2 lipca 2007r. działając wspólnie i w porozumieniu, pomimo ciężącego na nim obowiązku opieki nad małoletnią M. W. i M. W., będąc w stanie nietrzeźwym pozostawił małoletnią M. W. poza miejscem zamieszkania bez opieki oraz pozostawił bez opieki małoletnią M. W., tym samym naraził dzieci na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lub wystąpienia ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, tj. o czyn z art. 160 § 2 k.k. W dniu 30 czerwca 2008r. skierowano do Sądu Rejonowego K. w K. akt oskarżenia przeciwko J. W.. Zarzucano mu popełnienie przestępstwa z art. 160 § 2 k.k. Wyrokiem z dnia 20 marca 2009r. w sprawie o sygn. akt III K 647/08 Sąd Rejonowy K.w K. uniewinnił J. W. od zarzucanego mu czynu. Od wyroku tego nie została wywiedziona apelacja. Wyrok stał się prawomocny z dniem 20 maja 2009r.

Sąd Okręgowy oddalając powództwo jako podstawę wskazał przedawnienie dochodzonego roszczenia zgodnie z zarzutem podniesionym przez pozwanego uznając, że mający w tej sprawie zastosowanie trzyletni termin przedawnienia (art. 442¹ § 1 k.c.) rozpoczął bieg najpóźniej w dniu uprawomocnienia się wyroku sądu karnego, tj. dnia 20 maja 2009r., co oznacza, że pozew złożony dnia 5 sierpnia 2013r. został już wniesiony po terminie, a zatem roszczenie jest przedawnione. Sąd wskazał również, że w okolicznościach niniejszej sprawy zarzut ten nie pozostaje w sprzeczności z art. 5 k.c. Dokonując merytorycznej analizy żądania Sąd Okręgowy wskazał, że nie zostały spełnione przesłanki odpowiedzialności Skarbu Państwa z art. 417 k.c., w szczególności przesłanka bezprawności, ponieważ wszystkie czynności procesowe podejmowane w ramach postępowania karnego prowadzonego przeciwko powodowi dokonywane były zgodnie z obowiązującym porządkiem prawnym i nie wykroczyły poza cel i zakres tego postępowania, a takie działania organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości nie nabierają charakteru działań nielegalnych przez to, że postępowanie karne zostaje zakończone wyrokiem uniewinniającym. Tożsama argumentacja została przez Sąd Okręgowy podtrzymana w kontekście przesłanki bezprawności na gruncie art. 448 k.c. w zw. art. 24 § 1 k.c. i art. 23 k.c. i ewentualnego naruszenia dóbr osobistych powoda, które wobec braku bezprawności działania pozwanego nie może zasługiwać na ochronę.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł powód zaskarżając go w całości i domagając się jego zmiany i uwzględnienia powództwa w całości. W uzasadnieniu skarżący wskazał, że działania funkcjonariusza policji A. C. były bezpośrednią przyczyną skierowania przeciwko powodowi ścigania karnego, a zarzuty postawione mu w toku postępowania przygotowawczego nie miały oparcia w rzeczywistości i były postawione osobom prawdziwie pokrzywdzonym.

Pozwany złożył odpowiedź na apelację, w której wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie od powoda na rzecz Skarbu Państwa kosztów postępowania apelacyjnego. W uzasadnieniu odpowiedzi na apelację podniósł, że nie zachodzą szczególne okoliczności uzasadniające zgodnie z art. 368 § 1 pkt. 4 k.p.c. powołanie nowych dowodów w postępowaniu apelacyjnym, zatem wnioski dowodowe nie powinien zostać uwzględniony. W zakresie roszczenia głównego pozwany wskazał, że skuteczny i zasadny jest zarzut przedawnienia, którego termin upłynął dnia 20 maja 2012r., czyli ponad rok przed wniesieniem pozwu przez powoda w niniejszej sprawie. Podkreślił także brak bezprawności w działaniu pozwanego, co niweczy roszczenie oparte zarówno na podstawie powołanej przez powoda (art. 417 k.c.), jak i na podstawie art. 448 k.c. w zw. z art. 23 k.c. i art. 24 k.c.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności wskazać należy na fakt, że redakcja apelacji powoda, w szczególności brak wskazania wprost zarzutów stawianych wobec orzeczenia Sądu I instancji zmusza do wyinterpretowania treści tych zarzutów z uzasadnienia apelacji. Sąd Apelacyjny opierając się na nadzwyczaj zwięzłych twierdzeniach powoda uznał, że powód powoływał się wyłącznie na niesłuszne oddalenie przez Sąd I instancji dowodu z prawomocnego wyroku skazującego zapadłego w sprawie przeciwko A. C., który jako funkcjonariusz policji uczestniczył w interwencji w mieszkaniu powoda w dniu zdarzenia stanowiącego podstawę procesu karnego toczącego się przeciwko powodowi z związku z

czynem zabronionym z art. 160 § 2 k.k. W ocenie powoda to właśnie zachowanie funkcjonariusza było przyczyną ścigania powoda i wniesienia przeciwko niemu aktu oskarżenia do Sądu i powinno być wzięte pod uwagę przy rozstrzyganiu niniejszej sprawy.

Poza niekompletnością postępowania dowodowego przeprowadzonego przez Sąd I instancji, wynikającą z oddalenia opisanego wniosku dowodowego, powód nie kwestionował ustaleń faktycznych Sądu Okręgowego, które uznać należy w tym zakresie jako bezsporne. Sąd Apelacyjny przyjmuje ustalenia Sądu Okręgowego za własne.

Wskazać należy, że zarzut ten, jako jedyny jest możliwy do wyinterpretowania, a przez to cała apelacja powoda, koncentruje się na okolicznościach, które nie stanowią podstawy rozstrzygnięcia Sądu I instancji. W żadnej mierze bowiem powód nie kwestionuje uwzględnionego przez Sąd zarzutu przedawnienia roszczenia, który ze swej istoty jest kwestią pierwotną wobec rozważań merytorycznych i został uwzględniony przez Sąd w niniejszej sprawie. Okoliczności podnoszone przez skarżącego, a dotyczące zachowania funkcjonariusza policji A. C. nie są relewantne z punktu widzenia podstawy faktycznej powództwa skierowanego przeciwko Skarbowi Państwa – Prokuratorowi Rejonowemu (...) w (...) o niesłuszne wniesienie aktu oskarżenia do Sądu. Prawidłowo wskazał Sąd Okręgowy, że fakt ukarania w postępowaniu karnym funkcjonariusza policji za przestępstwo nie wiążące się z zarzucanym powodowi czynem karnym nie ma żadnego znaczenia dla oceny bezprawności działań funkcjonariuszy pozwanego Skarbu Państwa podejmowanych wobec powoda. Sąd I instancji słusznie zatem oddalił wniosek dowodowy powoda w tym zakresie uznając nieistotność powyższych okoliczności dla rozstrzygnięcia.

W efekcie wskazać należy, że powód nie podważył skutecznie podstawy wyroku Sądu I instancji, opartego na przedawnieniu roszczenia. W tym miejscu, zaznaczyć wypada, że Sąd Apelacyjny będąc zobligowanym do wzięcia z urzędu pod uwagę ewentualnego naruszenia przez Sąd I instancji przepisów prawa materialnego, dokonał oceny prawidłowości uwzględnienia zarzutu przedawnienia. Mając na uwadze odszkodowawczy charakter roszczenia głównego i art. 417 k.c. będący jego podstawą prawną, do którego zastosowanie jako przepis szczególnie w zakresie przedawnienia znajduje art. 442¹ k.c., stwierdzić należy, że słusznie Sąd Okręgowy przyjął, upływ terminu przedawnienia przed wniesieniem pozwu. Mimo, że Sąd Okręgowy dokonał merytorycznej oceny zasadności żądania pozwu przyjmując hipotetyczną sytuację, że roszczenie nie uległo przedawnieniu, Sąd Apelacyjny dzieląc w całej rozciągłości stanowisko Sądu Okręgowego w przedmiocie skuteczności podniesienia zarzutu przedawnienia zwolniony jest z obowiązku odniesienia się do poprawności dokonanej przez Sąd I instancji oceny żądań powoda w świetle przepisów art. 417 i art. 23, 24 oraz 448 k.c. Skoro bowiem roszczenie powoda bezsprzecznie uległo przedawnieniu, a w sprawie nie zostały powołane żadne okoliczności pozwalające na ocenę, że podniesienie przez pozwanego zarzutu przedawnienia sprzeczne jest z zasadami współżycia społecznego to bezprzedmiotowe stają się dywagacje ukierunkowane na rozważania jak należałoby ocenić roszczenia powoda, gdyby nie uległy przedawnieniu.

Mając na uwadze powyższe rozważania, apelacja powoda musiała zostać uznana za bezzasadną i jako taka podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

Uwzględniając sytuację materialną skarżącego, w szczególności osiągnięty przez niego i osoby pozostające wraz z nim we wspólnym gospodarstwie domowym dochód w wysokości 852 złotych miesięcznie na trzy osoby, a także fakt, że posiada on na utrzymaniu dwie małoletnie córki, Sąd Apelacyjny uznał, że zachodzi szczególnie uzasadniony wypadek określony w art. 102 k.p.c. i nie obciążył powoda kosztami postępowania apelacyjnego.